

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การเกษตรเป็นพื้นฐานของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยมาเป็นเวลานาน ซึ่งในปัจจุบันการเกษตรยังเป็นสาขาการผลิตที่มีมูลค่าของผลผลิตสูง สิ่งที่ยังชี้ถึงความเจริญก้าวหน้าทางด้านธุรกิจการเกษตรในปัจจุบัน จะเห็นได้จากการขยายตัวด้านการลงทุน จากจุดนี้เองจะสังเกตเห็นได้ว่าหากเกษตรกรของประเทศไทยนำทรัพยากรและวัตถุดิบต่างๆ ที่มีอยู่ มาใช้ ประกอบกับความเชี่ยวชาญและความสามารถในด้านการพัฒนา ก็จะสามารถทำให้สาขาเกษตรเกษตรพัฒนาขึ้นอีกระดับหนึ่ง การที่จะให้เกษตรกรมีความสามารถหรือความเชี่ยวชาญ นั้น หนทางที่ดีที่สุดคือการให้การศึกษาที่ถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และคุณภาพ

ประเทศไทยถือได้ว่าเป็นประเทศผู้ผลิตสินค้าทางการเกษตรที่สำคัญของโลก รวมทั้งประชากรส่วนใหญ่ของประเทศมีอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก ผลผลิตทางการเกษตรของประเทศไทยได้นำมาใช้เป็นวัตถุดิบภายในประเทศเป็นจำนวนมาก และได้มีการพัฒนาแปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าเกษตรในประเทศ และส่งออกผลิตภัณฑ์เกษตรอย่างหลากหลายและเป็นที่แพร่หลายในปัจจุบัน ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีพื้นฐานมาจากการเกษตรกรรม ซึ่งในปัจจุบัน สถานการณ์การเกษตรในปัจจุบันเกิดปัญหามากขึ้นทั้งเรื่องของโรคระบาดและราคาของผลผลิตที่ตกต่ำ ซึ่งการแก้ปัญหาต้องใช้ความร่วมมือจากทุกฝ่าย

การเกษตร คือ ต้นกำเนิดและพื้นฐานของเศรษฐกิจและสังคม ในการพัฒนาประเทศที่กำลังพัฒนาโดยทั่วไปนั้นจำเป็นต้องคำนึงถึงเรื่องเศรษฐกิจเป็นสิ่งสำคัญ การพัฒนาการเกษตรสาขาต่างๆ การเกษตรได้ถูกพัฒนามาจากการยอมรับในการเปลี่ยนแปลงโดยใช้วิทยาการสมัยใหม่ต่างๆ ในการผลิตผลผลิตทางการเกษตร อาชีพหลักของประชากรส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่ในประเทศต่างๆ ในทวีปเอเชียแทบทุกประเทศ คือ การเกษตร หรืออีกนัยหนึ่งรายได้ที่สำคัญของประเทศต่างๆ ส่วนใหญ่ดังกล่าวได้มาจากเกษตรกรรม

ถ้าเราสังเกตรอบครัวคนไทยเราทุกๆ ไป ไม่ว่าจะอาชีพใดก็ตาม มักจะพบว่าตามบ้านเรือนมีการปลูกต้นไม้ ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ หรือไม้ก็เลี้ยงสัตว์ไว้ตามบ้าน การกระทำดังกล่าวเพื่อความสุขทางจิตใจเป็นสิ่งสำคัญ เป็นการผ่อนคลายอารมณ์ เราก็จัดว่าเป็นการกระทำเกษตรกรรมอย่างหนึ่ง จัดในประเภทการเกษตรกรรมเพื่อความสุขทางจิตใจ เพื่อความเพลิดเพลินเจริญใจ จะพบว่ามีไม่น้อยเหมือนกัน ที่คนไทยเรามีอาชีพอื่นเป็นหลักอยู่ เช่น รับราชการ พ่อค้า กรรมกร ผู้มีอาชีพดังกล่าวได้ทำการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์เป็นรายได้เล็กๆ น้อย จุนเจือครอบครัว เช่น การทำสวนครัว ปลูกไม้ผล เลี้ยงกล้วยไม้ เลี้ยงปลา เลี้ยงสุกร เป็ด ไก่ การกระทำเพื่อความมุ่งหมายดังกล่าวนี้เราเรียกว่า เป็นการทำเกษตรแบบอาชีพเสริม

ประชาชนคนไทยที่อาศัยอยู่ตามชนบท หรือตามชานเมืองต่าง ๆ ส่วนใหญ่มักจะมีรายได้หรือหาเลี้ยงครอบครัวด้วยการทำไร่ ทำสวน ทำนา เลี้ยงสัตว์ ไม่อย่างใดก็อย่างหนึ่งหรือทำหลาย ๆ อย่าง รายได้ส่วนใหญ่มาจากการประกอบกิจการดังกล่าว เรียกว่า การทำการเกษตรกรรมเป็นอาชีพ หรือเรียกว่า "เกษตรกร" (กลีน สระทองเนียม 2551, หน้า 22)

วิชาเกษตรกรรม คือ วิชาที่ศึกษาถึงกระบวนการเพาะปลูกและการเลี้ยงสัตว์ ให้รู้จักวิธีปฏิบัติเพาะปลูกและเลี้ยงดูพืชและสัตว์ เพื่อให้พืชและสัตว์เป็นประโยชน์ต่อมนุษย์มากที่สุด ความสำคัญของวิชาเกษตรกรรม การดำรงชีวิตของมนุษย์ต้องอาศัยปัจจัย 4 ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค ทั้ง 4 อย่างนี้ ส่วนใหญ่ได้มาจากการเกษตรกรรม อาหารต่างๆ ที่มนุษย์เรารับบริโภคประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นอาหารที่ปรุงแต่งขึ้นในรูปใดก็ตามได้มาจากพืชและสัตว์ เราปฏิเสธไม่ได้ว่าทั้งพืชและสัตว์ที่เราใช้เป็นอาหารเป็นผลอันเนื่องมาจากการเกษตร แม้กระทั่งเครื่องนุ่งห่มก็ได้มาจากพืชและสัตว์ หรือแม้ในด้านยารักษาโรคก็ได้มาจากการสังเคราะห์ขึ้นจากพืชและสัตว์ ที่กล่าวเราจะเห็นได้ว่า การดำรงชีวิตชีวิตของมนุษย์นั้นขึ้นอยู่กับงานเกษตรกรรมเป็นสำคัญ ปัจจุบันจำนวนประชากรของโลกเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ประเทศใดที่มีการเกษตรกรรมเจริญก้าวหน้า พื้นที่เพาะปลูกกว้างขวางอุดมสมบูรณ์ (ชัยมงคล สุวพานิช, 2515, หน้า 1)

การเรียนรู้อาชีพเกษตร จากอดีตที่ผ่านมา หากพูดกันไปอย่างตรงไปตรงมา หลายท่านคงพอนึกภาพออกว่าเมื่อถึงเวลาเรียนวิชานี้เมื่อไรจะเห็นเด็กแบกจอบแบกเสียมไปขุดดินเพื่อทำแปลงเกษตรและเมื่อนำเมล็ดพันธุ์พืชหรือกล้าผักมาปลูกแล้ว ทุกเช้าเย็นจะต้องเป็นหน้าที่ปฏิบัติจนชินตาคือการรดน้ำใส่ปุ๋ย พรวันดินป่ารุงผักให้โต เพื่อจะให้ได้คะแนนมาก ด้วยครูจำนวนไม่น้อยยังวัดประเมินผลวิชานี้กันที่จำนวนและขนาดของผักแต่ละแปลง และที่สำคัญการเรียนวิชาเกษตรก็ยังคงเหมือนเวียนปลูกพืชผักสวนครัวด้วยวิธีการเดิมๆ เช่นนี้ตลอดทั้งปี โดยมีได้คิดใช้เป็นสื่อเกิดการเรียนรู้ด้านอื่นๆ ให้กับนักเรียนมากนัก ทำให้การลงทุนลงแรงของเด็กที่ใส่ไปกับวิชาเกษตรจึงไม่คุ้มค่ามากนัก หากตราบไต่ยังมีการเรียนและคิดและทำได้แค่นี้ ส่วนนี้ทำให้ผู้ปกครองมองว่าไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ การเรียนวิชาเกษตรให้ได้ผลนั้น ต้องจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างแท้จริง ด้วยการให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติจริง ทั้งการค้นคว้าหาความรู้ การฝึกสำรวจ การทดลองวิเคราะห์ สังเคราะห์ในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงาน เด็กต้องทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน มีการประเมินผล จากสภาพการปฏิบัติงานและการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนทุกคน

ส่วนวิสัยทัศน์การให้เกิดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนต่างๆ นั้น สามารถทำได้สารพัด สาระวิชา อาทิ คณิตศาสตร์ จะให้นักเรียนคิดคำนวณ การสำรวจ ถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การคิดตั้งโจทย์คณิตศาสตร์จากแปลงผัก เมื่อผักโตจะให้เรียนรู้การวัดตราชั่ง การทำบัญชีรายรับ รายจ่าย การเปรียบเทียบกับผลผลิตการปลูกครั้งที่ผ่านๆ มา และความคาดหวังกับจำนวนการปลูกครั้งต่อไป แม้แต่ด้านภาษาไทย ก็สามารถจัดเป็นกิจกรรมการเขียนเรียงความเล่า

ความประทับใจหรืออุปสรรคมีบทบาทการดำเนินงาน การตั้งนิทาน ส่วนสังคมศึกษาก็สามารถสอนให้เด็กมีความรับผิดชอบ ขยัน อดทน ซื่อสัตย์ ตรงเวลา รู้จักใช้ชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น นอกจากนี้ สื่อที่มีอยู่ในแปลงเกษตรยังสามารถเรียนรู้ไปถึงภาษาต่างประเทศที่จะเรียกชื่อพืชและสัตว์เป็นภาษาอังกฤษและได้เรียนรู้ชื่อทางวิทยาศาสตร์อีกด้วย ส่วนด้านวิทยาศาสตร์ ก็สามารถใช้เป็นสื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ได้ทดลองโดยใช้ดิน ปุ๋ย สัตว์ ผัก ที่มีอยู่เป็นวัตถุดิบในการทดลอง ฯลฯ

การศึกษาในระดับอุดมศึกษา จัดเป็นการศึกษาในระดับสูง มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อนำตนเองและสังคมไปสู่การพัฒนาอย่างสมบูรณ์และแข่งขันได้ เป็นการพัฒนาความเป็นมนุษย์ให้บังเกิดขึ้นในตัวบุคคล ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นปรัชญาหรือแนวคิดในการจัดการศึกษาระดับนี้ และโดยความหมายของความเป็นมนุษย์นั้น มนุษย์เท่านั้นที่เป็นผู้รู้เหตุผล ผิดถูกชั่วดี และสามารถแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการปะทะสังสรรค์กับสิ่งแวดล้อมโดยไม่เบียดเบียนตัวเองและผู้อื่น รวมทั้งสังคมที่ตนดำรงอยู่ ผู้ที่ได้รับการศึกษาระดับนี้ จึงเป็นผู้ที่อยู่ในวัยที่มีความพร้อมทางวุฒิภาวะในด้านต่าง ๆ ระดับอุดมศึกษาจึงเป็นช่วงของการนำศักยภาพต่าง ๆ ที่มีอยู่ในตัวผู้เรียนมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ เพื่อออกไปประกอบอาชีพอันเป็นการรับใช้สังคม นำประโยชน์ให้แก่สังคมรวมถึงคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นองค์ประกอบของความเป็นมนุษย์ที่พึงได้รับการพัฒนาจากการศึกษา อันจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคม (คมสัน ยอดสุทธิ 2542)

ในปัจจุบันสถานการณ์การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเปิดสอนนักศึกษาระดับปริญญาตรี และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง การศึกษาระดับปริญญาตรีมีการจัดการเรียนการสอนในหลายสาขาวิชา คือ สายเศรษฐศาสตร์ และสายเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม โดยที่สายเศรษฐศาสตร์ ประกอบด้วยสาขาดังนี้ การจัดการ การจัดการธุรกิจเกษตร การบัญชี และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สำหรับสายเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม ประกอบด้วยสาขาดังต่อไปนี้ สัตว์ศาสตร์ พืชศาสตร์ เทคโนโลยีภูมิทัศน์ เทคโนโลยีการอาหาร เทคโนโลยีจักรกลเกษตร ประมงเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเกษตรและช่างยนต์

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากจนมีคำกล่าวที่ว่า ถ้าประเทศใดไม่สามารถพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ภายในประเทศได้ก็ไม่สามารถพัฒนาอย่างอื่นได้มากนักไม่ว่าจะเป็นทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกันว่าการศึกษาเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญที่จะทำให้มนุษย์กลายเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและเป็นตัวการแห่งการพัฒนา ดังนั้นการพัฒนาประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ต้องอาศัยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ต้องใช้การศึกษาเป็นสำคัญเพราะการศึกษามีผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพการผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ นอกจากนี้การศึกษาเป็นเครื่องมือที่จะฟื้นฟูศักยภาพของคนด้วยและเป็นการช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจระหว่างชุมชนเมืองและชุมชนชนบท

และภาคอุตสาหกรรมและบริการกับภาคการเกษตรกรรม นอกจากนั้นการศึกษายังเป็น เครื่องมือในการปลูกฝังจิตใจของบุคคลต่าง ๆ ให้เห็นคุณค่าและสนใจการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ตลอดจนเป็นเครื่องมือในการพัฒนาขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ของชาติทั้งในด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนอกจากนั้นการพัฒนาประเทศต้องใช้คนที่มีความรู้ประเภทต่าง ๆ เพื่อทำงาน และผู้ที่ทำงานได้จึงควรพยายามศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของแผนพัฒนา เศรษฐกิจด้วย และถ้าตัวของผู้เรียนได้เลือกเรียนในสาขาวิชาที่เขาชอบและสนใจ จะทำให้ สามารถประกอบอาชีพที่เขารักและต้องการได้ดี ซึ่งในส่วนตัวของเขาเองก็จะมี การทุ่มเทให้กับ การเรียน การทำงานในงานที่เขารักและสนใจมากกว่าสายงานที่เขาจำใจเรียนหรือเลือกเรียนใน สาขาที่เขาไม่ชอบวิชา ปัจจุบันการศึกษาของประเทศไทยมีการแบ่งการศึกษาออกเป็นหลาย ระดับ การศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงก็เป็นส่วนหนึ่งของการแบ่งการศึกษาดังกล่าว และในปัจจุบันเป็นที่ทราบกันดีว่าตลาดแรงงานในประเทศนั้นยังมีความต้องการ บุคคลากรที่มีความรู้และความสามารถ ขณะเดียวกันบุคลากรเหล่านั้นต้องสามารถปฏิบัติงานได้จริง ดังนั้นเพื่อการตอบสนองความต้องการดังกล่าวมารัฐบาลจึงสนับสนุนให้จัดการศึกษาใน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานใน ประเทศและส่งเสริมให้ประชากรในประเทศมีระดับการศึกษาที่สูงเพื่อช่วยในการพัฒนาประเทศ และสถาบันการศึกษาในระดับอุดมต่าง ๆ ในประเทศ ก็ได้จัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนอง นโยบายดังกล่าว จัดให้มีการสอน ในระดับปริญญาตรี หรือในระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูงในสาขา ต่อไปนี้สาขา สัตว์ศาสตร์ พืชศาสตร์ เทคโนโลยีภูมิทัศน์ เทคโนโลยีการอาหาร เทคโนโลยีจักรกลเกษตร ประมง การจัดการ การจัดการธุรกิจเกษตร การบัญชี คอมพิวเตอร์ ธุรกิจ และเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเกษตร การศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนา คุณภาพชีวิตของบุคคล นักเรียนจำนวนมากที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมุ่ง ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาสำหรับการศึกษาของนักเรียนในการที่จะตัดสินใจเลือกเรียนต่อใน ระดับระดับปริญญาตรี และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มีปัจจัยหลายอย่าง (สุจิตรา ฐานสุวรรณศรี 2542,บทคัดย่อ)

การจัดการศึกษาเกษตรมีความสำคัญและมีความจำเป็น อีกทั้งยังเป็นพื้นฐานที่สำคัญ ยิ่งในการปรับปรุงคุณภาพขอเกษตรกรไทยจะเห็นได้จากการศึกษาทุกระดับให้มีการเรียนการสอนวิชาเกษตรตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา สำหรับการศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้นเป็นการศึกษาที่ผลิตบุคลากรระดับนักวิชาการ เพื่อออกไปปฏิบัติงานทั้ง ภาครัฐบาลและเอกชน ซึ่งกลุ่มบุคคลเหล่านี้จะมีบทบาท และมีความสำคัญในการพัฒนา ประเทศต่อไป

ดังนั้น ปัจจุบันการศึกษาทางด้านการเกษตรได้รับความสนใจจากเยาวชนน้อยลง ถ้าหากนำไปเปรียบกับคณะหรือโปรแกรมวิชาอื่นๆ เช่น การจัดการ คอมพิวเตอร์ วิศวกรรม เป็นต้นถ้าหากความสนใจของเยาวชนที่มีต่อการเกษตรน้อยลง ย่อมทำให้เกิดความสูญเสียทางด้าน

บุคลากรและการศึกษาในสาขาเกษตรมากยิ่งขึ้น จึงเป็นเรื่องที่น่าศึกษาสำรวจว่ามีสาเหตุมาจากสิ่งใด การศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนเกี่ยวกับสาขาวิชาเกี่ยวกับการเกษตรในปัจจุบัน ส่วนจะมีแก่นักเรียนที่มีผู้ปกครองอาชีพการเกษตรเป็นส่วนมากเนื่องจากมีสาขาวิชาต่างมากมายในปัจจุบัน งานวิจัยนี้จึงอยากทราบสภาพและความต้องการของผู้ปกครองที่ต้องการให้นักเรียนเกี่ยวกับศึกษาเป็นอย่างไร โดยเฉพาะเกี่ยวกับการเกษตรและความต้องการของนักเรียนในการที่จะเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา มีความต้องการด้านใดบ้างในการเลือกสถานที่ และคณะที่ต้องการศึกษาต่อโดยเฉพาะคณะที่เกี่ยวข้องกับเกษตร

จากผลการวิจัยจะเห็นว่าในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 – 2544 ได้กำหนดแนวนโยบายเพื่อการจัดการศึกษาเอกชนไว้ ให้เอกชนมีภาระหรือบทบาทเข้าร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาแห่งชาติ การศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการศึกษาเป็นหน้าที่หลักของรัฐบาล โดยหน่วยงานของรัฐบาลรวมไปถึงหน่วยงานของเอกชน ได้ดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อให้บริการแก่ประชาชน โดยรัฐมีหลักความเชื่อพื้นฐานว่า การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพและมีความสามารถที่จะปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่จะมาถึง และเชื่อว่าการศึกษาจะเป็นไปในแนวทางที่ถูกต้อง เหมาะสมกับสภาพความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมของประเทศจะสามารถสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า ให้แก่สังคมไทย ทั้งยังสร้างความสมดุลและความกลมกลืนของการพัฒนาต่าง ๆ ได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542, หน้า 5)

ในฐานะที่ผู้วิจัยได้ศึกษาสาขาวิชาการเกษตร จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ผู้วิจัยมีความสนใจในเรื่องเกี่ยวกับการเรียนวิชาเกษตรในปัจจุบันว่าปัจจัยด้านใดบ้างสามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครองได้หรือไม่ ว่านักเรียนและผู้ปกครองมีความต้องการอย่างไรเกี่ยวกับวิชาเกษตร และเนื่องจากผู้วิจัยมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดลพบุรี จึงได้เลือกทำการศึกษาที่โรงเรียนที่อยู่ในสังกัดหน่วยงานการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางปรับการเรียนการสอนวิชาเกษตรในทุกระดับและการแนะแนวการศึกษาต่อเกี่ยวกับด้านวิชาชีพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการในการเลือกศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาสาขาวิชาเกษตรศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการในการเลือกศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาสาขาวิชาเกษตรศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครองนักเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ทราบความต้องการเลือกหรือไม่เลือกหลักสูตรเกษตรศาสตร์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และสภาพของผู้ปกครอง
2. ผลการวิจัยครั้งนี้ ใช้ในการจัดการแนะแนวให้เหมาะสม และตอบสนอง กับความต้องการของนักเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 14 โรงเรียนพระนารายณ์ โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย โรงเรียนโคกสำโรงวิทยาลัย และโรงเรียนวินิตศึกษาโรงเรียน จำนวนนักเรียน 1,606 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนพระนารายณ์ จำนวน 127 คน โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย จำนวน 285 คน โรงเรียนโคกสำโรงวิทยา จำนวน 97 คน โรงเรียนวินิตศึกษา จำนวน 127 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2551 ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบรายชั้นตอน (Multistage Random Sampling) ขนาดตัวอย่างได้มาจากเปิดเทียบตารางของเคริชซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้จำนวนนักเรียน 636 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น

สภาพของผู้ปกครองนักเรียนซึ่งจำแนกได้ 3 ด้าน คือ

2.1.1 การศึกษา

2.1.2 อาชีพ

2.1.3 รายได้

2.2 ตัวแปรตาม

ความต้องการในการเลือกศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาสาขาวิชาเกษตรศาสตร์ ซึ่งจำแนกได้ 5 ด้าน คือ

2.2.1 ความถนัดและความสนใจในวิชาเกษตร

2.2.2 ความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพการงาน

2.2.3 เกียรติยศชื่อเสียง

2.2.4 บุคคลที่เกี่ยวข้อง

2.2.5 ความจำเป็นบางประการ

นิยามศัพท์

การศึกษา หมายถึง การศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความถนัด ความประพฤติ ทักษะ ทักษะ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศก็ย่อมทำได้สะดวกราบรื่น ได้ผลที่แน่นอนและรวดเร็ว”

อาชีพ หมายถึง รูปแบบการดำรงชีพในสังคมมนุษย์ปัจจุบัน อาชีพเป็นหน้าที่ของบุคคลในสังคม การที่บุคคลประกอบอาชีพจะได้มาซึ่งค่าตอบแทน หรือ รายได้ เพื่อใช้จ่ายในการดำรงชีวิต

รายได้ หมายถึง รายได้ที่ได้จากการประกอบอาชีพของแต่ละบุคคลถือเป็นรายได้ส่วนบุคคลและยังรวมถึงรายได้รับมาเปล่าๆ เพราะแม้จะมีรายได้เกิดขึ้นแต่ถ้าหน่วยธุรกิจไม่จ่ายรายได้แก่ครัวเรือน ก็จะไม่ถือเป็นรายได้ส่วนบุคคล

หลักสูตรสาขาวิชาเกษตรศาสตร์ หมายถึง การจัดการเรียนการสอน เนื้อหาปรับวิชาการความรู้ทางเทคนิคและวิทยาศาสตร์การเกษตร ซึ่งจัดสอนในระดับมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ถือเป็นวิทยาศาสตร์แขนงหนึ่ง ความรู้เหล่านี้เกิดจากการศึกษาค้นคว้า ทดลอง แล้วรวบรวมเป็นหลักเกณฑ์ ทฤษฎีต่างๆ เกษตรศาสตร์แยกออกเป็นสาขาใหญ่ๆ หลายสาขา เช่น พืชศาสตร์ สัตวศาสตร์ การประมง ปศุสัตว์ ปศุสวน การส่งเสริมการเกษตร เป็นต้น

สถานภาพพื้นฐานของผู้ปกครอง หมายถึง สถานภาพในปัจจุบันของผู้ปกครอง นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้แก่ การศึกษา อาชีพ และรายได้ของผู้ปกครอง

ความต้องการในการเลือกศึกษาต่อ หมายถึง ความต้องการเป็นพื้นฐานของกระทำของมนุษย์ ทางจิตวิทยาและสรีรวิทยานั้น พบว่า ความต้องการเป็นสิ่งที่กำหนดพื้นฐานของพฤติกรรม ความต้องการจึงเป็นสิ่งที่ได้สร้างหรือกำหนดกรอบและขอบเขตให้กับปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ฉะนั้นการที่บุคคลมีความต้องการเกิดขึ้นแล้วจะส่งผลให้เกิดแรงขับ ซึ่งเป็นสิ่งผลักดัน ร่วมกับการเรียนรู้ของบุคคลส่งผลให้เกิดพฤติกรรมตอบสนองหรือแสดงออกมาอย่างใดอย่างหนึ่งที่จะสามารถสนองตอบและบำบัดความต้องการนั้นๆ

ความต้องการที่มีผลต่อการเลือก หมายถึง สิ่งที่มีอิทธิพลหรือแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเลือกหลักสูตรสาขาเกษตรศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และผู้ปกครอง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ลพบุรีการศึกษาเขต 1 ลพบุรี

ความต้องการที่มีผลต่อการไม่เลือก หมายถึง สิ่งที่มีอิทธิพลหรือแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการตัดสินใจไม่เลือกหลักสูตรสาขาเกษตรศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

นักเรียน หมายถึง นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังเตรียมตัวสำหรับการเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา และผู้ปกครอง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ลพบุรีการศึกษาเขต 1 ลพบุรี

ความถนัดและความสนใจ หมายถึง สภาพที่คนเรารู้สึกหรือมีใจจดจ่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นพิเศษ รวมทั้งมีความถนัดทางด้านทักษะ เป็นแรงผลักดันหรือกระตุ้นให้บุคคล กระทำการใดๆ ซึ่งในการเรียนเกษตรศาสตร์ประกอบด้วย 1) ความมั่นคงก้าวหน้าในอาชีพ 2) เกียรติยศชื่อเสียง

ความมั่นคงก้าวหน้าในอาชีพ หมายถึง ฐานะทางความเป็นอยู่หรือรายได้ที่ได้จากการประกอบอาชีพ เช่น ในขณะที่ศึกษาปริญญาตรีมีโอกาสหารายได้พิเศษเพิ่มเติม การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นมีโอกาสได้รับเลือกในตำแหน่งที่สูง เมื่อสำเร็จการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นทำให้มีรายได้ที่ดี คาดหวังว่าเมื่อสำเร็จการศึกษามีโอกาสสร้างฐานะได้รวดเร็ว เมื่อจบการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น สามารถหางานทำได้ง่าย สถานประกอบการส่วนมากต้องการผู้มีคุณวุฒิในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาที่ศึกษาสามารถประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน และคาดหวังว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาสามารถเป็นเจ้าของกิจการส่วนตัว

เกียรติยศชื่อเสียง หมายถึง ความเจริญรุ่งเรือง การได้รับการกล่าวขวัญถึง และการได้รับการยอมรับนับถือในวิชาชีพ เช่น เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วสามารถประกอบอาชีพที่น่าเชื่อถือมาสู่วงศ์ตระกูลได้ ต้องการประกอบอาชีพที่เป็นที่ยอมรับของสังคม คนในสังคมส่วนใหญ่ยอมรับผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วสามารถประกอบอาชีพที่มีเกียรติ และเมื่อสำเร็จการศึกษาสามารถนำวุฒิที่ได้รับสอบเข้ารับราชการได้

บุคคลที่เกี่ยวข้อง หมายถึง บิดา มารดา ผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง ครู อาจารย์ เพื่อน ที่อาจมีอิทธิพลจูงใจหรือชักนำในการเลือกเรียน

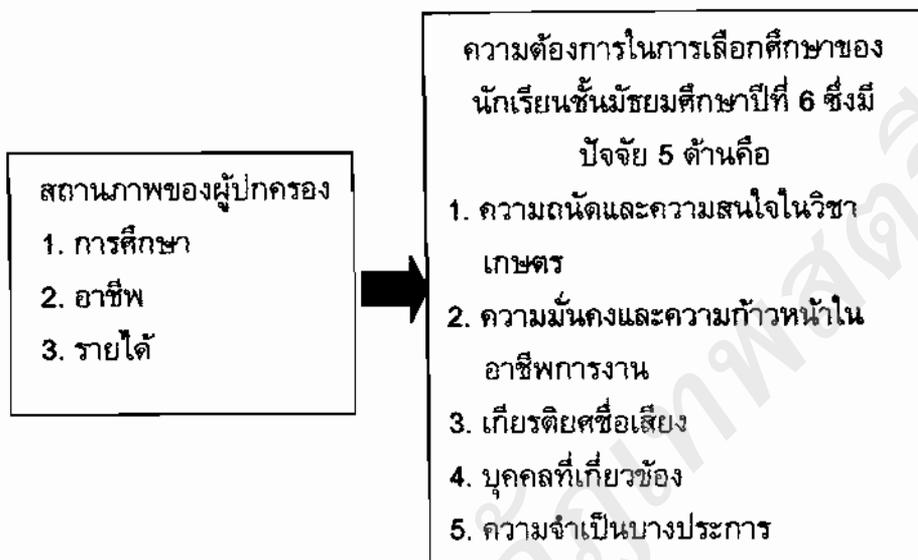
ความจำเป็นบางประการ หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่มีอิทธิพลจูงใจหรือชักนำให้ทำโดยหลีกเลี่ยงไม่ได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

เป็นการศึกษาความต้องการในการเลือกหลักสูตรสาขาเกษตรศาสตร์ของผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ความต้องการในการเลือกศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาสาขาวิชาเกษตรศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามการศึกษาผู้ปกครองนักเรียน
2. ความต้องการในการเลือกศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาสาขาวิชาเกษตรศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามอาชีพผู้ปกครองนักเรียน
3. ความต้องการในการเลือกศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาสาขาวิชาเกษตรศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามรายได้ผู้ปกครองนักเรียน